

Верещака Катерина Архипівна

1924 р.н., жителька с. Матюші,

(запис 2008 р. завідуючої бібліотекою Шутенко Л.В.)

Була у нас корова, але її вкрали вночі, і сім'я залишилась без засобів до існування. Матюшанці ходили в с. Руду на поле збирати картоплю, і там людей було повно. І по дорозі лежали: ті туди не дійшли, лежали мертві на дорозі, а ті не вернулись назад, на торбинці картоплі мерзлої й захололи.

Мати годувала, чим могла, і лободу, і черепашки, і картоплю (називали цуреки), але на такій їжі вижити важко. В нашій сім'ї троє дітей померло від голоду: Іван – 13 років, Михайло – 15 років, Хруся – 6 років, а троє дітей залишилось.

Мати чуть-чуть посіяла жита, то тільки те житечко зійшло і його вже зразу зрізали і в ступі товкли, якусь похльобку варили. А

хто посадив картоплю, то вночі вибрали, вкрали один в одного і немає нічого. Не було ні чим сіяти, ні чим садити.

Лугова Євдокія Трифонівна

1915 р.н., жителька с. Матюші,

(запис 2008 р. завідуючої бібліотекою Шутенко Л.В.)

Мені 93 роки, але ті часи дуже добре пам'ятаю. На той момент було 18 років, сім'я наша була заможною, то розкуркулили, а в голодовку геть усе забрали. Приїхали якісь хлопці з села, кажуть: «Ми у вас корову заберем», а батько говорить: «Нащо?», а вони говорять: «Так треба». Забрали і корову, і теля, і коні, і реманент до коней, підводу. Батько цього не пережив, зліг і вмер, за ним мати померла в хаті на холодній лежанці, її забрали на віз і повезли. Залишилось 5 дітей, я була найстарша. Ходила наймитувать. Сусіди нас дітей піддержували. Вижили не всі, менші двоє померли з голоду.

Прийшли якісь жінки, кажуть: «Пішли ловить черепашки», я взяла відро та й пішла. Наловили ми в холодній воді, та й питаю жінок, що з ними робить; кажуть: «А ти залий кип'ятком, вони розлушуються, та й виріжай те м'ясо.» Ми на черепашках вижили.

Один з тих, що приїжджав розкуркулювать, приходив до мене свататися потім, а я його вигнала, кажу: «Через тебе батько й мати вмерли, ми сиротами остались, а я за тебе піду?» З їхньої сім'ї ніхто з голоду не вмер.

Незабітовська Віра Юхимівна

1921 р.н., жителька с. Матюші,

(запис 2008 р. завідуючої бібліотекою Шутенко Л.В.)

У нашій сім'ї було 16 дітей. Правда, у 33-му році уже деякі були одружені і з нами не жили, але більше половини ще залишалась із батьками. Нагодувати таку ораву було неможливо. Спасала всіх корова, яку чомусь не забрали, можливо, з поваги до батька, бо він був сільським ковалем, та ще те, що батько умудрився заморувати в лежанці 2 мішки пшениці. Спеціальною палочкою, через малюсінський отвір мати натягувала мисочку пшениці, товкла її в ступі, в печі варила кашу. Це була їжа для всієї сім'ї на цілий день.

Над річкою стояла хатинка, в ній жила мати з донькою (прізвищ, імен не пам'ятаю). Мати померла першою і лежала на

землі, дочка була ще жива і лежала на печі. Сусіди, що жили поблизу, вже не могли дихати від смороду, який ішов від цієї хати. Батько пішов у сільську раду, щоб вивезли тіло. То коли приїхали забирати тіло, воно було повністю розложене. Дочка померла через 2 дні. Були випадки канібалізму в селі. Зійшовши з розуму від голоду, люди їли своїх померлих діток. Жінку, яка з'їла двох своїх діток і свого пасинка, по вуличному називали Рачиця. Люди, проживаючі на даний час на цьому місці, говорять, що в них не плодоносить жодне дерево.

Студзінська Євдокія Іванівна

1927 р.н., жителька с. Матюші,

(запис 2008 р. завідуючої бібліотекою Шутенко Л.В.)

6 років було на той час. В родині 6 чоловік, хатинка стояла на березі річки в центрі села, що не можна було десь сховати провізю, то вся родина вимерла, залишилась я одна. На той час ніхто нікого не жалів і не звертав уваги на чуже горе, бо в кожного було своє. Я зосталась на вірну загибель, але мене забрала в свій дім самотня жінка, яка і врятувала мені життя. Ангел-охоронець, видно, був, що вся родина загинула, а я одна спаслась.